

Ondersteuning bij dyslexie Salland

INHOUD

Leren leren, leren leven!	3
Procedure aanvraag ondersteuning	3
Dyslexie	4
Protocol Masterplan Dyslexie: screening en onderzoek	4
Dyslexiepaspoort	5
Informatieavond voor ouders	5
Terugkom middag	5
Informatie-avond voor ouders	5
Begeleiding	5
Ouders	6
Leerlingen	6
Compenserende dyslexie-ict	6
Enkele handige adressen	6
Welke hulpmiddelen passen bij welk type dyslexie?	7
Bibliotheek	7
Mediatheek	8
Websites en adressen	8
Vragen	8
Bestellen	9
 Bijlage 1: dyslexiepaspoort	

Leren leren, leren leven!

Op onze school werken we vanuit de visie 'Leren leren, leren leven!' vanuit de pedagogiek van de hoop. De meeste leerlingen kunnen met een regulier programma het VMBO-diploma halen. Echter, er zijn leerlingen die vastlopen binnen het bestaande aanbod. We willen deze leerlingen – binnen de kaders van datgene wat mogelijk is – ondersteunen zodat ze hun diploma kunnen halen. Dit kan door ondersteuning te bieden op verschillende gebieden.

Procedure aanvraag ondersteuning

- De mentor krijgt signalen van vakdocenten dat het niet naar wens gaat met één van zijn mentorleerlingen. Dit kan cijfermatig zijn maar ook op sociaal-emotioneel gebied. De mentor kan een ondersteuningsaanvraag indienen zodat de leerling in het Leerling Ondersteunings Team (LOT) besproken kan worden.
- De mentor zoekt contact met ouders. De ondersteuningsaanvraag kan in het LOT besproken worden nadat ouders hier toestemming voor hebben gegeven.
- Ouders ontvangen via de mentor een terugkoppeling van deze bespreking en ook de voorgestelde interventie wordt met u besproken.

Het LOT ondersteunt bij het vinden van passende begeleiding voor de leerling. Op Salland bestaat het Leerling Ondersteunings Team uit de coördinator leerlingondersteuning, orthopedagoog, coördinatoren leerlingzaken, coördinator Rebound en leerlingbegeleider Palet. Het Leerling Ondersteunings Team komt twee keer per maand bij elkaar.

LOT groot

Het LOT heeft periodiek overleg met externen (jeugdarts, Jeugd Maatschappelijk Werk en de leerplichtambtenaar). Het LOT en de genoemde externen vormen samen het LOT Groot van Salland. Leerlingen kunnen door het LOT Groot ook worden doorverwezen naar externe instanties. Dit gebeurt in overleg met en na toestemming van ouders.

Hieronder wordt beschreven wie er zitting hebben in het LOT en LOT Groot:

LOT	LOT Groot
Coördinator leerlingondersteuning	LOT (zie leden hiernaast)
Orthopedagoog	Jeugdarts
Coördinatoren leerlingzaken	Jeugd Maatschappelijk Werk
Coördinator Rebound	Leerplichtambtenaar
Leerlingbegeleider Palet	

Dyslexie

Dyslexie is een hardnekkige stoornis bij het technisch lezen en/of spellen. Het heeft niets te maken met de intelligentie. Ondanks extra oefenen blijven de problemen met het lezen en/of spellen bestaan. Een orthopedagoog-generalist of GZ-psycholoog kan de diagnose dyslexie stellen en een bijbehorende dyslexieverklaring afgeven.

Leerlingen die problemen hebben met het lezen of spellen kunnen het onderwijs minder goed volgen. Daar moet immers veel gelezen en geschreven worden. In veel gevallen lijdt hun zelfvertrouwen daar onder. Meer dan 10% van de leerlingen op Salland heeft problemen met lezen en spellen als gevolg van dyslexie. Een deel van deze kinderen heeft al een achterstand opgelopen binnen het basis onderwijs. Anderen lopen vast in de brugklas als ze met de moderne vreemde talen te maken krijgen.

Van dyslexie blijf je je hele leven last houden. Ook na begeleiding blijven dyslectici trage lezers die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden. Gelukkig zijn er tegenwoordig veel goed bruikbare hulpmiddelen verkrijgbaar. Zo kun je met minder problemen lezen, schrijven en studeren.

Het is belangrijk te zoeken naar mogelijkheden die bij de leerling passen en goed helpen. Ook is het belangrijk dat de leerling weet bij wie hij/zij terecht kan voor vragen of dyslexie en hulpmiddelen.

Protocol Masterplan Dyslexie: Screening en onderzoek

De afgelopen jaren zijn er dyslexie protocollen ontwikkeld voor het basis- en het voortgezet onderwijs. Daarmee kan de school stap voor stap werken aan het opsporen van dyslexie en het begeleiden van dyslectische leerlingen.

1. In de brugklas worden alle leerlingen waarbij bij de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs er vermoeden is van dyslexie gescreend op hun spelling- en leesvaardigheid.
Daarnaast worden na het eerste rapport alle leerlingen van klas 1 gescreend die opvallen op het gebied van spelling en lezen.
2. De leerlingen die laag scoren op de spelling- en/of leessnelheidstoets worden door de RT-er met de mentor besproken.
3. De screeningsgegevens worden in samenhang met de gegevens van het leerlingvolgsysteem van de basisschool en de gegevens van de leerlingenbespreking bekeken.
4. Indien noodzakelijk wordt er door de remedial teacher en/of orthopedagoog van de school een nader onderzoek naar het lezen en spellen verricht.
5. Als blijkt dat de leerling mogelijk dyslectisch is zal aan de ouders geadviseerd worden om nader onderzoek naar dyslexie te laten doen.
De kosten hiervan zijn voor rekening van ouders, school vergoedt deze niet.
6. Alle leerlingen met een dyslexie verklaring - die is opgesteld door een orthopedagoog - generalist of GZ-psycholoog ontvangen een dyslexie paspoort van de school en krijgen begeleiding van een remedial teacher.
7. Na ongeveer 6 begeleidingslessen worden door de remedial teacher didactische tips in SOMtoday beschreven. Deze 6 lessen kunnen ook verdeeld

worden over meerdere jaren.

8. Mocht de dyslectische leerling in de bovenbouw opnieuw vastlopen op het gebied van spellen en/of lezen dan kan de leerling een herhalingsprogramma bij de remedial teacher volgen

Uiteraard wordt aan de ouders/verzorgers toestemming gevraagd voor onderzoek.

Dyslexiepaspoort

Leerlingen met een dyslexie verklaring hebben recht op bepaalde faciliteiten die het gemakkelijker maken om te studeren. De leerlingen krijgen dan een dyslexie paspoort van Salland waarop de faciliteiten die voor de betreffende leerling van toepassing zijn staan vermeld. Dit wordt bepaald aan de hand van het dyslexie onderzoek.

Voorbeelden van faciliteiten zijn:

- extra tijd bij toetsen;
- auditieve ondersteuning
- niet herhaaldelijk fout rekenen van spellingfouten;

Informatieavond voor ouders

Voor ouders en dyslectische leerlingen is er in juni een informatieve ouderavond over het dyslexie beleid van Salland. U kunt hier informatie krijgen over hoe het onderwijs op Salland omgaat met deze leerlingen en wat er mogelijk is om deze leerlingen te ondersteunen.

Begeleiding

Binnen de school zijn er afspraken gemaakt over de begeleiding van leerlingen met dyslexie. Deze leerlingen krijgen begeleiding van hun mentor en docenten in de klas. Het is belangrijk dat je met je vragen of problemen die samenhangen met je dyslexie naar je mentor of docent gaat.

Naast deze begeleiding is het mogelijk om ongeveer 6 lessen begeleiding te krijgen van een remedial teacher. Dit gebeurt vaak in een groepje. Dan wordt er aandacht besteed aan de problemen met lezen, schrijven of studeren. Na 6 lessen worden didactische tips door de remedial teacher in Somtoday beschreven. Ook kunnen leerlingen met dyslexie toetsen middels een voorleesprogramma maken. De leerlingen moeten ruim van te voren kenbaar maken dat ze hier gebruik van willen maken.

Leerlingen die tijdens het examen gebruik willen maken van ondersteunende hulpmiddelen moeten dit voor 1 oktober van het examenjaar kenbaar maken bij de leerling coördinator. De inspectie stelt als eis dat een leerling al langere tijd met dit hulpmiddel heeft gewerkt op school.

Ouders

Ook na de begeleiding blijven leerlingen met dyslexie trage lezers die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden. Ouders kunnen helpen door teksten voor te lezen, het huiswerk te overhoren, te helpen bij het plannen van het schoolwerk en door hun kind te stimuleren om te blijven lezen. Door de school wordt er jaarlijks een informatie- avond voor ouders georganiseerd.

Leerlingen

- Neem de tijd om te studeren, je hebt veel herhaling nodig.
- Probeer daarom vooruit te werken.
- Studeer op een zo rustig mogelijke plek.
- Neem lessen op verschillende manieren op (lezen, luisteren, uitspreken, opschrijven).
- Maak een samenvatting.
- Blijf lezen.
- Blijf werken aan je spelling.
- Houd rekening met je dyslexie bij de keuze voor je stage, vervolgopleiding en je werk.

Compenserende dyslexie-ict

Er zijn tal van oplossingen voor hulp bij dyslexie: van Daisyspeler tot Kurzweil.

- Als school willen wij onze leerlingen graag faciliteren, dus staat er op elke computer in de school een voorleesprogramma.
- Ook de benodigde boeken worden door ons besteld en geactiveerd. Dus geen, door u in te dienen declaraties, geen moeilijke installaties. Dat doen wij voor u. Echter dit is tijdrovend en kostbaar.
Mocht blijken dat uw kind, ondanks ons advies geen gebruik maakt van de aan hem/haar verstrekte hulpmiddelen dan vervalt het recht op ondersteuning.

Enkele handige adressen

- <http://www.steunpuntdyslexie.nl/>
- <http://www.dedicon.nl>
- <http://www.lexima.nl>
- <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/passend-onderwijs/vraag-en-antwoord/hoe-worden-leerlingen-met-dyslexie-op-school-begeleid>

Welke hulpmiddelen passen bij welk type dyslexie?

Type dyslexie	hulpmiddelen	Meerwaarde van hulpmiddelen
1. Lichte vorm van dyslexie of andere lees- en spellingsproblemen	Reading Pen Voorleessoftware (Sprint, ClaroRead)	Toename van de leessnelheid Beter tekstbegrip Meer lezen Beter spellen
2. Ernstige lees- en spellingsproblemen, niet veroorzaakt door dyslexie	Mix van 1 en 3	
3. Ernstige dyslexie (ca 4% van de leerlingen)	Reading Pen Geavanceerde software (Sprint Plus of Kurzweil) Daisy speler Dragon Naturally Speaking Bij deze vorm van dyslexie moeten de uitgebreide functies van de hulpmiddelen volledig worden ingezet	Minder vaak hulp nodig Meer zelfvertrouwen Grotere zelfredzaamheid Meer lees- en leerplezier Presteren op eigen intelligentieniveau Stimulans om het vol te houden

Bibliotheek

Makkelijk Lezen Plein: een speciaal ingerichte hoek voor kinderen en jongeren met leesproblemen.

1. Dvd's van speelfilms zonder ondertiteling, in het Nederlands.
2. Luisterboeken: leesboeken met een cd waarop (delen) van boeken worden voorgelezen, moeilijk woorden krijgen extra aandacht, leestips (Zoeklichtserie).
3. Luisterboeken.
4. Makkelijk-lezen boeken zonder cd (Bizon, Zoeklicht, Zoeklicht informatie, Klipper, de Meesterclub, Sprinter, Troef reeks).
5. Folders over dyslexie: 'Letters op de snelweg' en 'Dyslexie of ander leesproblemen?'
6. Tijdschrift van de oudervereniging Balans (Balans en Balans Kids).
7. Multimedia Gids.

Mediatheek

De mediatheek is een centrale ruimte waar iedereen in alle rust gebruik kan maken van verschillende informatie- en mediabronnen. Openingstijden: elke schooldag van 8.30 – 15.00 uur. Je kunt in de mediatheek:

- boeken, tijdschriften, strips en luisterboeken lenen;
- werken achter een pc (alleen voor studie doeleinden);
- tegen betaling printen of kopiëren;

Websites en adressen

www.balansdigitaal.nl

www.masterplandyslexie.nl

www.steunpunt dyslexie.nl

www.anderslezen.nl

www.lezen.nl

- Om woorden en zinnen te laten voorlezen: Deskbots: www.bellcraft.com/deskbots
- Om hele teksten te laten voorlezen: Readplease; www.readplease.com, Eurovox (stem Laura)
- Voorspellen: Eurovox, onderdeel skippy
- Overhoor; Teach 2000: www.teach2000.nl
- Overhoor: www.studygo.nl
- Vertaalsoftware: www.systranet.com Via deze websites zijn ook kant en klare woordenlijsten van veel gebruikte methoden te downloaden. Overhoor is te gebruiken in combinatie met Deskbots om de uitspraak van vreemde talen te oefenen.

Vragen

Met vragen kunt u terecht bij:

- de mentor van uw zoon/dochter
- de remedial teacher, mevr. Passial-Martines
- de coördinator leerlingondersteuning, dhr. W. Kamps

Bestellen

Als school verzorgen wij de installatie van de voorlees software en het bestellen van de boeken.

Bijlage 1: Dyslexiepaspoort

- Heb je aanvullingen nodig op dit paspoort? Meld je bij RT.
- Heb je RT nodig? Vraag je leerling coach

HANDTEKENING LEERLING:

HANDTEKENING REMEDIAL TEACHER:

- Leerling zet een D boven de toetsen
- De leerling is verantwoordelijk voor het bewaren van dit paspoort.
- Dit paspoort is geldig gedurende de hele schoolloopbaan op Salland.

paspoort dyslexie

Afdeling VMBO, locatie Salland

NAAM:

DATUM:

LLNR:

PERSOONLIJKEFACILITEITEN

0 Toetsen worden getypt aangeleverd

0 Extra tijd bij toetsen:

* per lesuur + 10 minuten

* toets >100 min + 30 minuten

0 Opgaven in ARIAL 12

0 Regelfouten worden als fout geteld, inprent- en luisterfouten niet.

0 Fonetische spellingfouten worden niet meegerekend

0 Naast schriftelijk ook mondeling toetsen, indien nodig

0 Luisterboeken toegestaan

0 Liever geen voorleesbeurt geven

0 Huiswerk halverwege de les in Magister

Toegestane hulpmiddelen:

0 Kurzweil (leerling geeft aan bij vakdocent)

0 Daisy-bestanden

0 Laptop/iPad

0

Adviezen

MVT

0 Uitspraak hardop oefenen

0 Woorden hardop uitspreken zoals je ze schrijft

0 (oude) Taalregels blijven herhalen

0 Vaste structuur in toetsen en deze doornemen

Zaakvakken

0 Doel van tekst en passende strategie benoemen

0 Vragen stellen

0 Werken volgens sticker/poster

Algemeen

0 Extra instructie

0 Leerling instructie laten herhalen

0 Leerling geeft zelf aan wanneer het tempo te hoog ligt of hij/zij een opdracht niet begrijpt

0 Leerling, leerling coach en RT-er houden contact over dyslexie

0 Leerling coach informeert vakcollega's en verwerkt info steeds in Magister